

VEZETŐ TISZTSÉGVISELŐ KÁRFELELŐSSÉGE A PTK. ALAPJÁN

3:24. § [A vezető tisztségviselő felelőssége]

1. Belső jogviszony: A vezető tisztségviselő az ügyvezetési tevékenysége során a gt-nek okozott károkért a szerződésszegéssel okozott kárért való felelősség szabályai szerint felel a jogi személlyel szemben.
2. Külső viszony: társaság fennállása alatt a társasággal kötelemben lévő 3. személyek irányában nem felel.

DE! Szándékosan okozott kár esetén a vezető tisztségviselő és a gt. egyetemlegesen felelnek.

3. Kárfelelősség a hitelezőkkel szemben.

Igényérvényesítés a társaságnak okozott kár miatt

- ☉ Ptk. 3:109. § (3) FŐ SZABÁLY: a gazdasági társaság legfőbb szerve dönt a vezető tisztségviselővel szembeni kártérítési igény érvényesítéséről, maga a gt. érvényesíti az igényt.
- ☉ Bírói gyakorlat: társaságot ért kár megtérítését kizárólag a gazdasági társaság érvényesítheti, a tag nem, és hitelező sem (a Kúria Gfv.VII.30.266/2015/7. számú, a Pécsi Ítéltábla Gf.IV.40.011/2016/4. számú, valamint a Debreceni Ítéltábla Gf.IV.30.034/2011/3. számú ítélete).

Kivételesen tag is:

3:117. § (3) A gazdasági társaság jogutód nélküli megszűnése esetén, cégnyilvántartásból való törlésétől számított egyéves jogvesztő határidőn belül

Kisebbségi joggal élve, Ptk. 3:105. §, legfőbb szerv elvetette a vez. tiszt, fel. vonását, a kisebbségi joggal rendelkező tag/tagok pert indíthatnak

VEZETŐ TISZTSÉGVISELŐ HITELEZŐKKEL SZEMBENI KÁRFELELŐSSÉGE

Hitelezőkkel szembeni deliktuális felelősség

Ptk. 3:118. § tartalmazza az ennek megfelelő, részben hasonló szabályt: Ha a gazdasági társaság jogutód nélkül megszűnik, a hitelezők kielégítetlen követelésük erejéig kártérítési igényt

érvényesíthetnek a társaság vezető tisztségviselőivel szemben a szerződésen kívül okozott károkért való felelősség szabályai szerint, ha a vezető tisztségviselő a társaság fizetésképtelenségével fenyegető helyzet beállta után a hitelezői érdekeket nem vette figyelembe. Ez a rendelkezés végelszámolással történő megszűnés esetén nem alkalmazható.

- ❖ **ha a gazdasági társaság jogutód nélkül megszűnik,**
- ❖ **a hitelezők kielégítetlen követelésük erejéig**
- ❖ **kártérítési igényt érvényesíthetnek a társaság vezető tisztségviselőivel szemben**
- ❖ **szerződésen kívül okozott károkért való felelősség szabályai szerint,**
- ❖ **ha a vezető tisztségviselő a társaság fizetésképtelenségével fenyegető helyzet beállta után**
- ❖ **a hitelezői érdekeket nem vette figyelembe.**
- ❖ **részletszabályok: Ctv. és Cstv.**

Cstv. 33/A. § (jogalap: Ptk. 3:118. §)

A felelősségi szabály lényege és célja

A vezető tisztségviselő által folytatott csalárd, hitelezői érdeket sértő gazdálkodás elleni magánjogi fellépés eszköze az ún. wrongful trading felelősségi szabály, mely először a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvényben (Gt.) jelent meg, fundamentumát képezve aztán a Cstv.-be beépített részletszabályoknak. A felelősségi rendelkezési célja, hogy a társaság ügyvezetését a fizetésképtelenséggel fenyegető helyzetben visszatartsa a hitelezői érdekeket sértő magatartásoktól.

1) Megállapítási kereset:

A Cstv. hatályos 33/A. § (1) bekezdése szerint:

- a felszámolási eljárás alatt,
- a hitelező vagy - az adós nevében - a felszámoló,
- kérheti keresettel,
- a felszámolás során eljáró bíróságtól
- annak megállapítását (emiat nevezik ezt ún. *megállapítási keresetnek*), hogy
- az adós vezető tisztségviselői, ideértve azokat is, akik a felszámolás kezdő időpontját megelőző három évben vezetők voltak,
- *a fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően,*
- ügyvezetési feladataikat nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével látták el, és emiatt
- az adós vagyona csökkent, vagy
- a hitelezők követeléseinek teljes mértékben történő kielégítését megghiúsították vagy
- elmulasztották a környezeti terhek rendezését.

- hitelező: a felszámolás alatt 40 napon belül bejelentkezett és nyilvántartásba vett hitelezők és azok, akik 40 napon túl, de 180 napon belül jelentkeztek be. Hitelezőnek minősül az is, aki vitatott hitelezői igénnyel rendelkezik, mindaddig amíg vitatott hitelezői minősége fennáll. Ha a bíróság jogerős döntésével megállapítja, hogy követelése alaptalan, elveszíti hitelezői minőségét, ilyen esetben az érintett vagy eláll a keresetétől, vagy a bíróság érdemben utasítja el a keresetet.

- *a fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte és annak időpontja*

A vezető tisztségviselő felelősségét az alapozza meg, hogy a fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet *bekövetkezte után* nem a hitelezői érdekek elsődlegessége alapján járt el, és ezzel okozati összefüggésben a gazdasági társaság vagyona csökkent.

A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte *az az időpont*, amelytől kezdve az adós vezetői előre látták vagy ésszerűen előre láthatták, hogy az adós nem lesz képes esedékességkor kielégíteni a vele szemben fennálló követeléseket. Objektív feltétel tehát az, hogy az adós tartozásait likvid vagyon hiányában nem képes kifizetni, szubjektív feltétel, hogy erről a vezető tisztségviselő tudomást szerzett, vagy gondos eljárás esetén tudomást kellett volna szereznie.

- a hitelezői követelések kielégítésének teljes mértékű megghiúsítása:

az aktív vagyon ugyan nem csökken (nem került ki belőle vagyontárgy: ingatlan, ingóság, jog, pénz illetve pénzkövetelés), időközben azonban újabb tartozások keletkeztek, amelyek a hitelezők kielégítését a kritikus időponthoz képest. Ha az aktív vagyon nem növekszik, de a tartozások igen, az aktív vagyon összességében kisebb arányú kielégítésre lesz elegendő, mivel azok jogosultjai is hitelezővé válnak. A teljes kielégítés megghiúsulása alatt azt kell érteni, hogy a vezető tisztségviselő jogsértő magatartása nélkül a kielégítési lehetőség (mérték) összehitelezői szempontból kedvezőbb lett volna.

- a törvény vezető tisztségviselőnek minősíti azt a személyt is, aki jogi értelemben ugyan nem vezető tisztségviselő, de ténylegesen meghatározta a gazdasági társaság vezetését (uralkodó, vagy egyedüli tag).

Hitelezői érdek sérelmének védelme

- a vezető a felszámolás kezdő időpontját megelőzően nem tett eleget az adós éves beszámolója letétbe helyezési és közzétételi kötelezettségének,
- a felszámolás kezdő időpontját követően nem teljesíti beszámolóképzési kötelezettségét,
- nem teljesíti irat- és vagyonátadási, továbbá tájékoztatási kötelezettségét felszámoló felé.

Mentesülés

Mentesül a vezető, ha bizonyítja, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően az adott helyzetben az ilyen tisztséget betöltő személytől elvárható valamennyi intézkedést megtette a hitelezői veszteségek elkerülése, csökkentése érdekében

2/A) Marasztalási kereset a felszámolás alatt

- indítható a felszámolási eljárás alatt is,
- feltétele: a bíróság által jóváhagyott közbenső mérleg és részleges vagyonfelosztási javaslat alapján
- a hitelezők igényeinek kielégítéséhez nem elegendő az adós vagyona,
- bármely hitelező vagy az adós nevében a felszámoló kérheti a bíróságtól, hogy a ki nem elégített követelés megfizetésére kötelezze az adós volt vezetőjét.

2/B) Marasztalási kereset a felszámolást követően

- a felszámolási eljárás jogerős lezárásáról hozott határozat Céglözlönyben való közzétételét követő 60 napos jogvesztő határidőn belül

- ki nem elégített követelése erejéig
- bármely hitelező keresettel kérheti a bíróságtól, hogy a jogerősen megállapított felelősség alapján kötelezze az adós volt vezetőjét követelésének kielégítésére,
- ha több hitelező terjeszt elő keresetet, a bíróság a pereket egyesíti, és a hitelezői követelések arányos kielégítéséről rendelkezik.

Ha a megállapítási kereset még nem zárult le, a 60 napos jogvesztő határidő kezdő napja a jogerős bírósági döntés cégközlönyben való közzétételének napját követő nap.

A marasztalási per a hitelező követelésének kielégítéséről szól. A pert indító hitelező ekkor nem a felszámolás során meg nem térült követelése teljes egészében történő megfizetését követelheti. A vezető tisztségviselő által okozott vagyonsökkenés hitelezőknek történő juttatásáról van szó, tehát a vezető tisztségviselő maximum ennek az összegnek a megfizetésére kötelezhető. Ugyanakkor, ha a megállapított vagyonsökkenés összege nagyobb, mint az érvényesített, meg nem térült hitelezői követelések, a vezető tisztségviselő maximum a hitelezői követeléseknek megfelelő összeg fizetésére kötelezhető.

Ctv.

A jogalkotó két megszűnési eljárás keretében teszi lehetővé a hitelező számára, hogy a vezető tisztségviselő csalárd gazdálkodására hivatkozással közvetlenül igényt érvényesítsen azzal szemben: a már tárgyalta Cstv. által szabályozott felszámolási eljárásban és a Ctv. által szabályozott kényszertörlési eljárásban.

118/B. § * (1) Ha a cégbíróság a céget kényszertörlési eljárásban törölte a cégjegyzékből, a cég vezető tisztségviselője – ideértve a kényszertörlési eljárás előtt a cégjegyzékből törölt vezető tisztségviselőt is – az okozott hátrány erejéig felel a kielégítetlenül maradt hitelezői követelésekért, ha a fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezését követően ügyvezetési feladatait nem a hitelezői érdekek figyelembe vételével látta el, és ezáltal a cég vagyona csökkent, illetve a hitelezők követeléseinek kielégítése megghiúsult. Több vezető tisztségviselő esetén felelősségük egyetemleges.

(2) E § alkalmazásában vezető tisztségviselő a cég által megválasztott végelszámoló is. E § alkalmazásában a cég vezető tisztségviselőjének minősül az a személy is, aki a cég döntéseinek meghozatalára ténylegesen meghatározó befolyást gyakorolt.

(3) * A fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte az az időpont, amelytől kezdve a cég vezetői előre látták vagy az ilyen tisztséget betöltő személytől elvárható gondosság mellett látniuk kellett, hogy a cég nem lesz képes esedékességkor kielégíteni a vele szemben fennálló követeléseket.

(4) * Mentesül a felelősség alól a vezető tisztségviselő, ha bizonyítja, hogy a fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet nem a vezető tisztségviselői jogviszonya alatt vagy ügyvezetési tevékenysége miatt következett be, a fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően pedig az adott helyzetben az ilyen tisztséget betöltő személytől elvárható valamennyi intézkedést megtette a hitelezői veszteségek elkerülése, csökkentése, továbbá a cég legfőbb szerve intézkedéseinek kezdeményezése érdekében.

(5) * Ha a vezető tisztségviselő a kényszertörlés elrendelését megelőzően vagy a kényszertörlési eljárás alatt neki felróhatóan nem tett eleget a számviteli beszámoló letétbe helyezési és közzétételi kötelezettségének, vagy – végelszámolás esetén – nem vagy nem teljeskörűen teljesítette a 98. § (3) bekezdése szerinti kötelezettségét, bizonyítania kell azt is, hogy a vezető tisztségviselői jogviszonya, illetve a végelszámolói tevékenysége alatt nem következett be vagyonszerzés.

(6) * Az (5) bekezdésben foglaltak irányadók akkor is, ha a kényszertörlési eljárást végelszámolás előzte meg és a végelszámoló nem tett eleget a 104. § (3) és (4) bekezdésében foglalt kötelezettségének.

(7) * A Ptk. 3:86. § (2) bekezdésében, 3:118. §-ában, 3:347. § (3) bekezdésében, valamint a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvényben a vezető tisztségviselők polgári jogi felelősségének megállapítására és velük szemben a szerződésen kívüli kártérítési igény érvényesítésére az e §-ban foglalt alapján kerülhet sor, ha a jogi személy jogutód nélküli megszűntetésére kényszertörlési eljárásban kerül sor.

118/C. § * (1) Hitelező az a személy, aki követelését a kényszertörlési eljárásban a 117. § (2) bekezdése szerint bejelentette és követelése jogerős és végrehajtható bírósági, hatósági határozaton, más végrehajtható okiraton alapul vagy nem vitatott vagy elismert, pénz- vagy pénzben kifejezett vagyoni követelés.

(2) A hitelező a keresetét a cég törlesztését elrendelő jogerős határozat Céglépcsőben való megjelenését követő kilencven napos jogvesztő határidőn belül a cég utolsó bejegyzett székhelye szerint illetékes törvényszéken terjesztheti elő.

(3) * A 118/A. § és a 118/B. § szerinti pernek a cégnek azon a tagjával, volt tagjával, valamint azon vezető tisztségviselőjével, volt vezető tisztségviselőjével szemben van helye, akivel szemben a cégbíróság a kényszertörlési eljárásban a 117/F. § (2) bekezdése szerinti jogkövetkezményt nem alkalmazta.

118/D. § * (1) A 117/F. § (2) bekezdése szerinti jogerős végzés alapján a cég jogerős törlesztését elrendelő végzés Céglépcsőben való közzétételét követő kilencvennapos jogvesztő határidőn belül a kényszertörlési eljárásban bejelentett bármely követelés jogosultja keresettel kérheti, hogy a bíróság kötelezze az eltiltott személyt a kényszertörlési eljárásban bejelentett, vitatott követelésnek nem minősülő ki nem elégített követelése megfizetésére.

(2) A perben a követelésnek a 117/E. § (3) bekezdése szerinti jogerős végzésben megállapított jogalapja, valamint a 117/F. § (2) bekezdése szerinti jogerős végzésben megállapított felelősség nem vitatható. Nem vitatható a követelés összegszerűségének a 117/E. § (3) bekezdése szerinti jogerős végzésben megállapított része, ha az összegszerűséget a másodfokú bíróság a végzéssel szembeni fellebbezés során vizsgálta vagy az összegszerűség az elsőfokú végzéssel válik jogerőssé.

(3) A Pp. rendelkezéseit a perben a jelen §-ban meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni.

(4) A perre a törvényszék rendelkezik hatáskörrel. A keresetet a cég utolsó bejegyzett székhelye szerint illetékes törvényszéken kell előterjeszteni.

(5) A bíróság a perben soron kívül jár el.

(6) Az ellenkérelem, illetve a viszontkereset előterjesztésére vonatkozó határidő tizenöt nap. Az írásbeli ellenkérelem benyújtására előírt határidő meghosszabbítására vonatkozó határidő legfeljebb tizenöt nap.

(7) A perfelvétel során további írásbeli perfelvétel elrendelésének nincs helye, és a tárgyalási időköz nyolc nap. A tárgyalás kitűzésére vonatkozó határidő egy hónap.

(8) * A követelés jogosultja a pert azon eltiltott személlyel szemben indíthatja meg, akivel szemben a cégbíróság a 117/F. § (2) bekezdése szerinti jogkövetkezményt is alkalmazta.

(9) Ha több jogosult terjeszt elő az (1) bekezdés szerinti marasztalási keresetet, a bíróság a pereket egyesíti.